

Dr hab. Anna Fidelus Prof. UKSW

Warszawa, 29 grudnia 2019 roku

Katedra Resocjalizacji i Profilaktyki Społecznej

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

w Warszawie

Recenzja

dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

Pana Doktora Huberta Kupca

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika

1. Uwagi wstępne

Recenzja niniejsza została przygotowana na podstawie art. 18a Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowym i tytule naukowym (...) wraz z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 01.09.2011 roku w sprawie kryteriów osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Pan Doktor Hubert Kupiec przedłożył określone prawem dokumenty wymagane w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz wskazał opublikowaną monografię – podstawowe osiągnięcie naukowe – jako bezpośrednią podstawę ubiegania się o uzyskanie stopnia naukowego. Złożone zostały następujące dokumenty:

- odpis dyplomu potwierdzający posiadanie stopnia doktora w zakresie nauk humanistycznych, w zakresie pedagogiki;
- autoreferat w języku polskim prezentujący opis dorobku i osiągnięć naukowych;

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and lines.

- wykaz opublikowanych prac naukowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki;
- oświadczenia współredaktorów monografii zbiorowych;
- autoreferat w języku angielskim prezentujący opis dorobku i osiągnięć naukowych;

Stwierdzam, że Habilitant przygotował i złożył odpowiednią i kompletną dokumentację, jaka jest wymagana w procedurze przewodu habilitacyjnego.

2. Najważniejsze fakty z życiorysu naukowego i zawodowego Kandydata

Pan Doktor Hubert Kupiec nieprzerwanie od 1991 roku związany jest z Uniwersytetem Szczecińskim. W 1996 roku uzyskał tytuł zawodowy magistra pedagogiki na tymże Uniwersytecie, a w 2004 roku otrzymał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w specjalności pedagogika, nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Promotorem rozprawy doktorskiej pt. *Kontrola społeczna nad młodzieżą dorastającą w dużym mieście* był prof. zw. dr hab. Kazimierz Jaskot, a recenzentami w przewodzie doktorskim byli: Pani Prof. zw. dr hab. Barbara Kromolicka i Pan Prof. zw. dr hab. Jerzy Modrzewski.

Habilitant, nieustannie po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra pedagogiki - a więc od 1996 roku - jest zatrudniony w Uniwersytecie Szczecińskim. Do 2004 roku było to zatrudnienie na stanowisku asystenta, a następnie do chwili obecnej kontynuuje zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego. Równocześnie w latach 2006-2012 pracował dodatkowo na stanowisku adiunkta w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim.

3. Ocena osiągnięcia naukowego wymienionego w Art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 65 poz. 595, z późniejszymi zmianami)

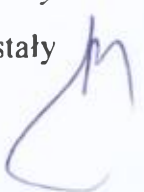
Głównym osiągnięciem wskazanym przez doktora Huberta Kupca w postępowaniu habilitacyjnym jest monografia pt. *Tożsamość nieletnich a motywacja do zmiany w warunkach placówki resocjalizacyjnej* (Wydawnictwo „Impuls”, Kraków 2019, s. 1-502). Autorem recenzji wydawniczej jest dr hab. Iwona Klonowska. Monografia składa się z dwóch części, obejmujących osiem rozdziałów, dopełnionych zakończeniem, bibliografią i trzema załącznikami. Całość poprzedzona jest *Wstępem*, w którym Habilitant uzasadnia podjęty namysł eksploracji wybranego obszaru i usytuowania go w teoriach tożsamości i motywacji, prezentując również strukturę opracowania.

W pierwszych trzech rozdziałach, pierwszej części opracowania, dr Hubert Kupiec wnikliwie i rzetelnie zaprezentował przeprowadzoną analizę literatury w obszarze paradygmatów tożsamości i motywacji. Odwołując się do wiedzy z zakresu pedagogiki, socjologii, filozofii i psychologii, wychodząc od prezentacji ogólnych parametrów tożsamościowych, poprzez prezentację procesu powstawania tożsamości dewiacyjnej, Autor przeszedł do uzasadnień argumentujących zasadność podejmowania działań resocjalizacyjnych, których celem jest wywoływanie zmian tożsamości dewiacyjnej nieletnich przebywających w warunkach instytucjonalnych. W trzecim rozdziale pracy zaprezentowano informacje na temat mechanizmów motywujących człowieka do podejmowania zmiany. Obok zweryfikowanych i krytycznie zrecenzowanych przez Autora typologii motywacji, opisane zostały metody motywowania do zmiany tożsamości dewiacyjnej, które mogą być wykorzystywane w praktyce resocjalizacyjnej (dialog motywujący, coaching, mentoring, metody twórczej resocjalizacji, motywowanie za pomocą nagród i kar). Autor podkreśla zasadność podejmowania działań sprzyjających kształtowaniu motywacji wewnętrznej, jednak zbyt ogólnikowo odniósł się do działań wykorzystujących system nagród i kar, który wzmacnia wyłącznie motywację zewnętrzną.

Podsumowując teoretyczne rozważania zaprezentowane w pierwszych trzech rozdziałach należy zauważyć, że refleksje Autora mają ogromne znaczenie dla świadomego i osadzonego w interdyscyplinarnym myśleniu rozwiązywania problemów w zakresie procesu resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie. Toteż w mojej ocenie już sama część teoretyczna jest pracą bardzo ważną dla pedagogiki resocjalizacyjnej i mogłaby stanowić odrębną i istotną pozycję poświęconą pracy resocjalizacyjnej, podejmowanej nie tylko w warunkach placówki resocjalizacyjnej. Atutem tej części jest fakt, że Autor szeroko analizuje liczne pozycje literaturowe w kontekście interdyscyplinarnym, w różnych perspektywach. Niezwykłą wartością tej części opracowania są przemyślane wnioski Autora, które wynikają nie tylko z wiedzy teoretycznej ale również z praktycznego doświadczenia pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie.

Część pierwszą pracy wieńczy rozdział czwarty – prezentujący założenia metodologiczne badań własnych. Jak sam Autor podkreśla *„zaprojektowane i przeprowadzone badania opierają się na paradygmacie poznania dedukcyjnego”* (s.15 Autoreferat), z którym koresponduje wyjaśnienie nomotetyczne. Przedmiotem badań Autor uczynił *„postrzeganie przez wychowanków przebywających w placówkach resocjalizacyjnych różnych wymiarów posiadanej przez nich tożsamości oraz siły i typu ich motywacji do dokonywania konstruktywnych zmian w sobie”*. Celem realizowanego projektu badawczego było *„rozpoznanie, jaka jest zależność pomiędzy stopniem rozwoju tożsamości dewiacyjnej nieletnich a natężeniem i typem deklarowanej przez nich motywacji do wprowadzania konstruktywnych zmian w sobie”*. Natomiast celem praktycznym było sformułowanie zaleceń, wskazanych w praktyce wychowawczej ukierunkowanej na wzbudzanie i podtrzymywanie u wychowanków ośrodków wychowawczych motywacji do dokonywania konstruktywnych zmian w sobie. Wykorzystując dedukcyjny paradygmat poznawczy i związaną z nim ilościową strategię badań w projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Autor posłużył się techniką ankiety, w ramach której wykorzystał sześć narzędzi badawczych: *Skalę wymiarów rozwoju tożsamości (DIDS), Skalę Wartości Schelerowskich (SWS), Kwestionariusz Kryzysu Wartościowania (KKW), Skalę samooceny (TSCS), Wymiary tożsamości dewiacyjnej (TD), Motywację do zmiany siebie (MOZ)*. Badania zostały

przeprowadzone w okresie od listopada 2017 roku do lutego 2018 roku wśród 447 wychowanków przebywających w jedenastu ośrodkach wychowawczych na terenie Polski. Wybrana do badania grupa wychowanków spełnia kryteria reprezentatywności dla populacji wszystkich wychowanków przebywających w tego typu ośrodkach w Polsce. Należy zwrócić uwagę na fakt, że dr Hubert Kupiec podjął się niezwykle trudnego wyzwania badawczego i to nie tylko ze względu na usytuowanie geograficzne terenu badań – placówek wychowawczych, ale również z uwagi na specyfikę samej grupy badawczej. Młodzi ludzie przebywający w placówkach resocjalizacyjnych najczęściej są nieufni i tylko badacz, który posiada umiejętności nawiązania relacji opartej na zaufaniu może uzyskać postawione cele badawcze. Z całą odpowiedzialnością pragnę zaznaczyć, że zaprezentowane przez Autora monografii założenia metodologiczne badań własnych są bardzo dobrze opracowane i mogą być wzorcowym materiałem dla pedagogów przygotowujących projekty eksperymentalne.

Część druga pracy zawiera rezultaty przeprowadzonych badań własnych. W wyodrębnionych, w tej części, trzech rozdziałach Autor skrupulatnie kolejno przeanalizował stopień rozwoju tożsamości dewiacyjnej badanych wychowanków, poziom i typ posiadanej przez wychowanków motywacji w kontekście zmiany zachowania, a następnie ukazał zależności pomiędzy natężeniem poszczególnych wymiarów tożsamości dewiacyjnej a ich motywacją do zmiany. Autor bardzo zasadnie przyjął korelacyjny schemat badań, który pozwolił na wyjaśnienie, w jakim stopniu wyłonione zmienne zależne i niezależne są ze sobą powiązane, a w jakim zakresie funkcjonują niezależnie. Uzyskane wyniki oprócz ujęcia tabelarycznego, prezentacji w licznych schematach są dopełnione refleksyjnymi wnioskami. Tę część pracy oceniam bardzo wysoko.

Podsumowując należy zaznaczyć, że podjęty problem – istotny i aktualny z perspektywy pedagogiki resocjalizacyjnej - Autor zaprezentował i przeanalizował w sposób trafny metodologicznie. Szczególnie należy podkreślić wartość autorskich narzędzi badawczych wykorzystanych w zrealizowanym projekcie badawczym tj. *Wymiary tożsamości dewiacyjnej* (TD) ($\alpha=0.71$) i *Motywacja do zmiany siebie* (MOZ) ($\alpha=0.86$). Narzędzia spełniają poziom rzetelności wymagany w naukach społecznych,

obliczony na podstawie współczynnika alfa Cronbacha, który w przypadku obu narzędzi jest większy od $\alpha=0.60$. Jest to bardzo cenna umiejętność naukowca, który oprócz wiedzy, potrafi zaprojektować narzędzia badawcze, których wykorzystanie pozwala na zweryfikowanie teorii, a także na zaproponowanie konstruktywnych rozwiązań dla praktyki resocjalizacyjnej.

Recenzowana monografia bardzo dobrze ilustruje zdolności Autora do precyzyjnego ujmowania problemu i syntetycznego formułowania wniosków, które są zasadne i istotne dla teorii i praktyki nauk społecznych. Uzyskane wyniki pochodzą z rzetelnie przeprowadzonych badań, z wykorzystaniem kwestionariuszy ankiet, są interesujące poznawczo i merytorycznie. Bogata i trafnie dobrana bibliografia polska i zagraniczna świadczy o odczuciu i bardzo dobrej znajomości Autora w literaturze i swobodzie korzystania z niej.

Pragnę podkreślić, że zarówno podjęty temat, jak również oryginalny sposób podejścia do jego rozwiązania stanowią niewątpliwy wkład do pedagogiki, szczególnie w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej. Wartość merytoryczną podjętej i zrealizowanej pracy naukowej doktora Huberta Kupca oceniam bardzo wysoko. Widoczną jej zaletą jest bardzo dobre osadzenie we współczesnych teoriach i koncepcjach naukowych. Autor jest nowatorski i konsekwentny w swoim wyborze. Choć problematyka poruszająca kwestię kreowania nowych tożsamości w odniesieniu do młodzieży niedostosowanej społecznie była podnoszona w literaturze pedagogicznej, to jednak brakowało opracowania wskazującego na istotny związek pomiędzy tożsamością dewiacyjną a motywacją do wprowadzania konstruktywnych zmian w sobie. Również w praktyce resocjalizacyjnej nie podejmowano wątku dostosowywania działań wychowawczych do zmieniającej się tożsamości, co z pewnością jest zadaniem bardzo ważnym. Opracowanie doktora Huberta Kupca dostarcza dowody empiryczne, które wzmacniają zarówno teorię dewiacji, jak i założenia koncepcji twórczej resocjalizacji. Uzyskane wyniki jednoznacznie wskazują na konieczność ustalania w procesie resocjalizacji celów, zadań, metod i środków ukierunkowanych na wywoływanie i wzmacnianie motywacji nieletnich do konstruktywnej pracy nad sobą. Zrealizowany przez Autora projekt badawczy pozwolił na potwierdzenie konieczności modyfikowania sposobów motywowania nieletnich do podejmowania działań w zakresie zmian

dotychczasowego zachowania. I choć grupę badawczą stanowiła grupa młodzieży przebywająca w placówce wychowawczej, w żadnym zakresie nie umniejsza to znaczenia uzyskanych wyników, gdyż bezsprzecznie mogą one stanowić podstawę pracy resocjalizacyjnej prowadzonej również w środowisku otwartym. Z pewnością interesująco poznawczo byłoby zbadanie, w jakim stopniu i zakresie, poziom motywacji do zmiany będzie utrzymywał się u wychowanków po opuszczeniu placówki wychowawczej. A w konsekwencji, na ile powrót do środowiska otwartego pozwoli na stabilność rozwiniętej i wzmocnionej w placówce motywacji wychowanka do zmiany swojego zachowania.

Dociekania prowadzone przez Habilitanta są bardzo istotne poznawczo w zakresie metodyki pracy resocjalizacyjnej ale również są wartościowe dla nauk o wychowaniu. W mojej ocenie niezwykle cenne są konkluzje, wskazujące konkretne kierunki i praktyczne rozwiązania pracy resocjalizacyjnej w zakresie rozwijania motywacji do zmiany tożsamości dewiacyjnej wychowanków.

4. Ocena pozostałego publikacyjnego dorobku naukowego przedstawionego przez Kandydata

Recenzje na temat pozostałego dorobku naukowego doktora Huberta Kupca przedstawię w oparciu o osiągnięcia naukowe przedłożone w dokumentacji (Autoreferat s. 11-21). Dorobek Habilitanta, uwzględniający wyłącznie opracowania wydane po uzyskaniu stopnia doktora, stanowi 35 publikacji, wśród nich 2 monografie, 1 praca pod redakcją naukową, 2 współredakcje monografii zbiorowej, 13 artykułów opublikowanych w czasopiśmie punktowanych znajdujących się na liście B. Ponadto, dr Hubert Kupiec jest Autorem 17 rozdziałów w recenzowanych pracach zbiorowych. Liczba cytowań publikacji Habilitanta według Google Scholar wynosi 13, a Indeks Hirscha tej samej bazy wynosi 3.

Analiza dorobku publikacyjnego Habilitanta pozwala na wyodrębnienie czterech nurtów zainteresowań. Należy podkreślić, że jest on spójny i odpowiada wskazanym

przez Habilitanta obszarem zainteresowań naukowych w następującym zakresie: 1) kontroli społecznej i psychospołecznych uwarunkowań zachowań ryzykownych dorastającej młodzieży, 2) cech osobowości i kompetencji społecznych młodzieży niedostosowanej społecznie, 3) zmian w tożsamości dewiacyjnej nieletnich w efekcie stosowania metod twórczej resocjalizacji, 4) dialogu i aktywizacji w rozwijaniu wiedzy i umiejętności wychowawczych studentów resocjalizacji. Trzeba zaakcentować, że wszystkie obszary zainteresowań Habilitanta są znacząco poznawcze i wartościowe merytorycznie. U początków zainteresowań naukowych doktora Huberta Kupca pojawiła się teoria reakcji społecznej - klasyczna koncepcja kryminologiczna, podejmująca próbę wyjaśnienia związków pomiędzy mechanizmami kontroli społecznej a ludzkimi zachowaniami. Prowadzone przez doktora Huberta Kupca badania pozwoliły na uzyskanie wniosków podkreślających znaczącą rolę rodziny i rówieśników mających wpływ na zachowanie dorastającej młodzieży. Dostrzeżenie przez Habilitanta zróżnicowanego poziomu oraz formy kontroli sprawowanej przez poszczególne podmioty uczestniczące w procesie socjalizacji nad młodzieżą, zaowocowało licznymi publikacjami w języku polskim i angielskim, wśród których należy wyróżnić monografię pt. *Kontrola społeczna nad młodzieżą w dużym mieście*.

Należy zaznaczyć, że Pana Doktora Huberta Kupca charakteryzuje wyjątkowa ciekawość badacza, o czym bezsprzecznie świadczy fakt, że prowadząc badania nie zamyka zamierzonego etapu eksploracji ale zainspirowany otrzymanymi rezultatami, podejmuje kolejne projekty badawcze. Dostrzegając np. niewydolność podmiotów kontrolujących zachowania dorastającej młodzieży rozpoczął kolejne badania, których celem było poszukiwanie dalszych psychospołecznych uwarunkowań oraz sposobów zapobiegania podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych. Efektem tych dociekań były opracowania, w których obok treści o charakterze typowo naukowym, znalazły się przyczynki praktyczne - niezwykle wartościowe do opracowywania programów profilaktycznych w szkole. Jest to niezwykle cenna umiejętność naukowca, który posiada zdolność wykorzystania wyników swoich badań w praktyce. Opracowania doktora Huberta Kupca uwzględniające aspekt aplikacyjny mogą być pomocne zarówno dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, dyrektorów szkół, rodziców i pracowników socjalnych. Habilitant w latach 2005-2006 uczestniczył w

międzynarodowym projekcie „Familie im Stadttiel”, który był realizowany w Bremerhaven, a dzięki któremu Pan doktor Hubert Kupiec poznał doświadczenia niemieckich pracowników socjalnych, które zainspirowały do zweryfikowania rozwiązań podejmowanych w polskiej rzeczywistości społecznej, a następnie zaprezentowania ich w licznych publikacjach (m.in. monografia zbiorowa z dr M. Kurek pt. *Przeciwdziałanie agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży. Wprowadzenie do problemu*, Szczecin 2009, s. 1-192 i monografia zbiorowa z dr P. Popkiem pt. *Pomoc dziecku krzywdzonemu w ujęciu interdyscyplinarnym*, Szczecin 2010, s. 1-150). Zainteresowania zachowaniami ryzykownymi młodzieży objęły również problematykę zażywania środków psychoaktywnych przez młodzież akademicką odzwierciedloną w artykułach m.in. *Stosowanie środków psychoaktywnych przez młodzież akademicką*, *Pedagogika Szkoły Wyższej*, nr 2/2012, s. 185-197.

Rozpoczęta przez doktora Huberta Kupca w 2009 roku współpraca z młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi zaowocowała kolejnymi inspiracjami badawczymi, a w konsekwencji opracowaniami naukowymi i dydaktycznymi. W obszarze określonym przez Habilitanta, jako „*Cechy osobowości i kompetencje społeczne młodzieży niedostosowanej społecznie*” znalazły się liczne opracowania opublikowane w wysoko punktowanych czasopismach krajowych i w recenzowanych monografiach pokonferencyjnych. To również bardzo znaczące teksty zawierające liczne wskazówki do pracy resocjalizacyjnej. Należy dostrzec, że podejmowane przez Habilitanta problemy badawcze miały typowo nowatorski charakter lub były cennym uzupełnieniem dotychczas podejmowanych eksploracji przez polskich pedagogów resocjalizacyjnych. Badania prowadzone przez doktora Huberta Kupca udowadniają, że praca resocjalizacyjna powinna opierać się głównie na wzmacnianiu umiejętności samokontroli wychowanków, obniżaniu poczucia lęku, angażowaniu wychowanków w działalność prospołeczną, kształtowaniu samooceny adekwatnej do posiadanych cech i kompetencji, wzmacnianiu empatii. Przebywając i obserwując wychowanków ośrodków wychowawczych Habilitant prowadził swoistego rodzaju „badania w działaniu”, które pozwoliły nie tylko na wnikliwą analizę kompetencji społecznych nieletnich ale również na zweryfikowanie możliwości ich rozwijania w warunkach placówki resocjalizacyjnej. Na szczególną uwagę zasługują artykuły: *Rozwijanie*

kompetencji społecznych nieletnich a klimat wychowawczy placówki resocjalizacyjnej, „Resocjalizacja Polska”, nr 3/2012, s. 383-398 i *Zmiany w poziomie kompetencji społecznych jako wskaźnik (nie)efektywności resocjalizacji nieletnich*, „Opuscula Sociologica”, nr 2/2013, s. 97-109. Bardzo interesujące poznawczo i wartościowe z perspektywy praktyki resocjalizacyjnej jest opracowanie pt. *Ewaluacja programu rozwijania kompetencji komunikacyjnych w resocjalizacji nieletnich* opublikowane w „Resocjalizacji Polskiej”, nr 15/2018, s. 179-194.

Kolejna grupa problemowa *Zmiany w tożsamości dewiacyjnej nieletnich w efekcie stosowania metod twórczej resocjalizacji* obejmuje opracowania, które są rezultatem praktycznych działań prowadzonych przez Habilitanta wśród wychowanków ośrodków wychowawczych. Doktor Hubert Kupiec zorganizował warsztaty fotograficzne, których celem, zgodnie z założeniami twórczej resocjalizacji, była zmiana tożsamości młodzieży niedostosowanej społecznie. Uzyskane rezultaty pozwoliły doktorowi Hubertowi Kupcowi na potwierdzenie słuszności tej koncepcji twórczej resocjalizacji autorstwa Prof. zw. dr hab. Marka Konopczyńskiego. Habilitant wprowadza nowe myśli do koncepcji twórczej resocjalizacji, dostrzegając znaczenie stylu komunikowania się, współpracy, a także poziomu świadomości nieletnich dla wywołania korzystnych zmian w tożsamości nieletnich.

Pan dr Hubert Kupiec swoimi nowatorskimi doświadczeniami z efektów pracy wychowawczej dzielił się podczas wielu konferencji naukowych, m.in. z uczestnikami XXIII Letniej Szkoły Młodych Pedagogów. Wyniki prowadzonych badań w zakresie twórczej resocjalizacji znalazły również odzwierciedlenie w licznych opracowaniach m.in. *Socjoterapeutyczne aspekty twórczej resocjalizacji*, w: „Resocjalizacja Polska” nr 2/2011, s. 171-184; *Edukacyjno-wychowawcze aspekty warsztatów fotograficznych w ocenie nieletnich uczestniczek*, w: „Resocjalizacja Polska” nr 3/2012, s. 411-426. Uwieńczeniem zainteresowań Habilitanta rolą działalności artystycznej w procesie resocjalizacji nieletnich było zorganizowanie w ramach Programu Erasmus+ warsztatów fotograficznych „Przystanek FOTO” z udziałem wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, studentów i młodzieży z Ukrainy. Pomysł ten został nominowany do nagrody w ogólnopolskim konkursie edukacyjnym

„EDUINSPIRACJE” realizowanym pod hasłem „Podziel się sukcesem”. Natomiast za realizację Projektu „Twarze i maski” w powiatowym konkursie „Razem możemy więcej edycja 2017” w kategorii „Wspólne działania” doktorowi Hubertowi Kupcowi przyznano II miejsce.

W nurcie prac zaliczonych do obszaru pt. *Dialog i aktywizacja w rozwijaniu wiedzy i umiejętności wychowawczych studentów resocjalizacji* znalazły się opracowania poruszające kwestie kształcenia przyszłych pedagogów resocjalizacyjnych. Habilitant opracował autorską koncepcję kształcenia, której źródła tkwią w filozofii dialogu. Dr Hubert Kupiec zauważa, że w procesie przygotowywania pedagogów niezwykle ważne jest kształtowanie umiejętności „*budowania relacji zaufania opierającej się na wymianie wiedzy i doświadczeń pomiędzy odrębnymi podmiotami, którą tworzy się przez udzielanie sobie wzajemnego wsparcia informacyjnego, emocjonalnego i społecznego w trakcie realizacji wspólnie ustalonych celów i zadań*”.

Wnioski i refleksje zaprezentowane przez Habilitanta w licznych artykułach m.in. *Kształcenie pedagogiczne studentów przez organizowanie warsztatów twórczej resocjalizacji*, w: (red.) W. Ambrozik, A. Kieszkowska, K. Sawicki, *Współczesne dylematy resocjalizacyjne. W stronę twórczej resocjalizacji*, Kraków 2018, s. 511-522, *Rozmowa indywidualna z wychowankiem placówki resocjalizacyjnej*, w: (red.) R. Opora, R. Breska, J. Jezierska, M. Piechowicz, *Resocjalizacja osób niedostosowanych i wykluczonych społecznie*, Gdańsk 2017, s. 181-199 uwzględniają przemyślane i zweryfikowane w praktyce dydaktycznej propozycje programu kształcenia studentów, którego podstawą jest dialog i aktywizacja. Istotne dla rozwoju naukowego Habilitanta jest również recenzowanie licznych artykułów naukowych podejmowanych głównie w następujących czasopismach: „Roczniki Pedagogiczne”, „Ars Educandi” i „Kultura i Edukacja”.

Osiągnięcia naukowe doktora Huberta Kupca zostały docenione przez władze Uczelni poprzez przyznanie Habilitantowi w 2008 roku Nagrody II stopnia J.M. Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego za szczególne osiągnięcia naukowe.

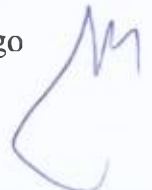
5. Ocena dorobku dydaktycznego i działalności organizacyjnej oraz współpracy międzynarodowej

Pan Doktor Hubert Kupiec ma bardzo duże doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne, które zdobywa od 1996 roku. Należy podkreślić, że prowadzone przez Niego zajęcia dydaktyczne są bezpośrednio powiązane z zainteresowaniami i dorobkiem naukowym. Prowadzi głównie zajęcia na kierunku pedagogika, są to: pedagogika resocjalizacyjna, twórcza resocjalizacja, współczesne nurty w resocjalizacji, patologie społeczne, problemy niedostosowania społecznego, metodyka resocjalizacji. Prowadzi również seminaria dyplomowe, był promotorem i recenzentem prac licencjackich i magisterskich, a także promotorem pomocniczym pracy doktorskiej Pani dr Moniki Zięciak, która opracowała rozprawę doktorską pt. *Samodzielność i usamodzielnianie wychowanków w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych*, pod kierunkiem Pani Prof. zw. dr hab. Barbary Kromolickiej.

Pan Dr Hubert Kupiec od 2004 roku jest Opiekunem Praktyk Studenckich na kierunku pedagogika, w zakresie pedagogiki opiekuńczej i resocjalizacji. Oprócz koordynacji praktyk pedagogicznych i zawodowych studentów resocjalizacji dba o zgodność przebiegu i zakresu praktyk z wymogami prawnymi, aktywnie współpracuje z przedstawicielami instytucji, w których studenci odbywają praktyki.

Dowodem pozytywnej oceny kompetencji dydaktycznych i organizacyjnych jest powierzenie dr Hubertowi Kupcowi funkcji opiekuna Koła Naukowego Studentów Resocjalizacji „Dwa Światy”. Wraz ze studentami Koła realizował projekty badawcze, organizował konferencje naukowe, wyjazdy studyjne i hospitacje. Za niezwykle cenne należy uznać włączanie studentów w działania badawcze prowadzone przez pracowników Wydziału Humanistycznego US.

Zauważa się aktywne zaangażowanie Habilitanta w życie Uczelni, co przejawia się w pełnieniu licznych funkcji. W latach 2010 – 2014 był członkiem Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego, w latach 2014-2016 był członkiem Rady Wydziału Humanistycznego

Uniwersytetu Szczecińskiego, w latach 2016-2019 pełnił funkcję Prodziekana Wydziału Humanistycznego ds. Organizacji i Rozwoju US, od września 2016 roku jest w składzie Senackiej Komisji Organizacyjno-Prawnej US. Aktualnie jest kierownikiem Interaktywnego Centrum Badań Społecznych i Komunikacji na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego, w którym funkcjonuje sześć pracowni naukowo-badawczych.

W działalności dydaktycznej i organizacyjnej Pana doktora Huberta Kupca znaczące miejsce zajmuje również działalność na rzecz środowiska pozauniwersyteckiego. Współpracuje z lokalnymi i ogólnopolskimi mediami udzielając wypowiedzi i uczestnicząc w charakterze eksperta w programach radiowych i telewizyjnych podejmujących kwestie patologii społecznych i resocjalizacji. Uczestniczy w regionalnych konferencjach naukowych z udziałem praktyków, organizowanych przez instytucje edukacyjne działające w środowisku lokalnym. Są to m.in. kuratorium oświaty, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, młodzieżowy ośrodek-wychowawczy. Na szczególne docenienie zasługuje długoletnia współpraca Habilitanta z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Trzebieży, Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Rzepczynie i Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Szczecinie. Współpraca Habilitanta obejmuje nie tylko wyjazdy studyjne i organizację praktyk dla studentów pedagogiki ale uwzględnia wiele działań skierowanych do wychowanków i wychowawców placówek, głównie są to: projekty i szkolenia. Pan dr Hubert Kupiec – wspólnie ze studentami pedagogiki - uczestniczył w organizowaniu Ogólnopolskiego Przeglądu Twórczości Młodzieży „Przetwornik” w Policach i Ogólnopolskiego Rajdu Survivalowego „Orły” w Szczecinie dedykowanych wychowankom placówek resocjalizacyjnych.

Praca dydaktyczno-organizacyjna doktora Huberta Kupca jest zauważana przez przełożonych. W 2010 roku otrzymał Nagrodę II stopnia J.M. Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego za szczególne osiągnięcia dydaktyczne, w 2012 roku otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi za działalność społeczną i organizacyjną w środowisku lokalnym. Pan dr Hubert Kupiec jest pracownikiem badawczo-dydaktycznym bardzo dobrze wpisującym się w wizerunek współczesnego naukowca, którego istotną cechą jest

mobilność, praca na rzecz środowiska lokalnego, prowadzenie badań naukowych o charakterze wdrożeniowym. W naukach społecznych, a szczególnie w pedagogice resocjalizacyjnej, ważne jest umiejętne wiązanie teorii z praktyką. Skuteczne rozwiązania praktyczne potrzebują ugruntowanych teorii, a badania naukowe wymagają przekraczania granic poszczególnych dyscyplin, spojrzenia na problemy badawcze z różnych perspektyw. Działalność dydaktyczna i organizacyjna Habilitanta z pewnością dopełnia aktywność badawczą, głównie wzmacnia dojrzałość i sprawność wysnuwania wniosków.

6. Końcowa konkluzja

Podsumowując całokształt pracy naukowej przedłożony przez doktora Huberta Kupca należy podkreślić podjęcie się przez Habilitanta problematyki niezwykle ważnej dla pedagogiki resocjalizacyjnej i dokonanie nowatorskiej syntezy prezentowanego materiału badawczego - związku tożsamości nieletnich z motywacją do zmiany. Na wyróżnienie zasługuje również idea założeń samego projektu badawczego, a także wnikliwe zweryfikowanie i prezentacja uzyskanych wyników badań.

Stwierdzam, że osiągnięcia naukowe doktora Huberta Kupca uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowią należyty wkład w rozwój pedagogiki. Jego liczny dorobek publikacyjny, a zwłaszcza główne osiągnięcie naukowe monografia pt. *Tożsamość nieletnich a motywacja do zmiany w warunkach placówki resocjalizacyjnej* oraz dodatkowe osiągnięcia w działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej spełniają wymogi Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 65 poz. 595, z późniejszymi zmianami), z nowelizowanej w 2014 roku. Dlatego konkludując moją ocenę wnoszę do Rady Naukowej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego o nadanie doktorowi Hubertowi Kupcowi stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

